

VAS VÁRMEGYEI KORMÁNYHIVATAL

Iktatószám: VA/HF-HO/408-1/2023.

Ügyintéző: dr. Horváth Ervin

Telefon: 94/517-112

Emlékeztető

a Szombathely Megyei Jogú Város jegyzőjénél, mint elsőfokú önkormányzati adóhatóságnál, a hatóság döntéseinek jogszerűsége tárgyában lefolytatott céllenőrzésről

1.1. A hatósági ellenőrzési jogkör jogalapját meghatározó ágazati jogszabály

Az adóigazgatási rendtartásról szóló 2017. évi CLII. törvény – a továbbiakban: Air. - 24, § a) pontja

1.2. A hatósági ellenőrzés tárgya, célja, ellenőrizendő időszak

Tárgya: Az önkormányzati adóhatóság által hozott határozatok jogszerűségének ellenőrzése

Célja: A hatósági ellenőrzés célja annak feltárása, hogy az elsőfokú önkormányzati adóhatóság jogszerű döntéseket hoz-e.

Az ellenőrzés hatóköre: városok esetében legalább 100 határozatot kellett ellenőrizni.

Ellenőrizendő időszak: Az ellenőrzéseket 2023. január 1. és 2023. december 31. között kell lefolytatni, a 2022. január 1-je és az ellenőrzés időpontja közt kiadott határozatok vizsgálatával.

1.3. A hatósági ellenőrzés típusa, eszköze

Típusa: céllenőrzés

Eszköze: helyszíni ellenőrzés

1.4. Az ellenőrzés időpontja: 2023. október 16.

1.5. A hatósági ellenőrzés során kiemelt szempontok

Az önkormányzati adóhatóság adóigazgatási eljárása tekintetében vizsgálni kell, hogy az önkormányzati adóhatóság határozatai

a) jogszerű döntést tartalmaznak-e, valamint

b) megfelelnek-e a határozatokra irányadó formai és tartalmi követelményeknek.

1.6. Az ellenőrzés megállapítása:

1.6.1. Általában véve az mondható el, hogy a Vas Vármegyei Kormányhivatal az elsőfokú adóhatóságnál 100 határozatot ellenőrzött. (Az ellenőrzéssel érintett határozatok iktatószámairól az elsőfokú adóhatóság listát is készített.) Az ellenőrzés során vizsgált határozatok közül 42 határozat volt építményadóval kapcsolatos adófizetési kötelezettséget megállapító vagy megszüntető határozat, 15 határozatot hozott az adóhatóság adó- és értékbizonyítvány kiállításával kapcsolatban, valamint 10 határozat iparüzési adóelőleg módosításával, mérséklésével volt kapcsolatos, míg 32 határozat keletkezett fizetési könnyítéssel összefüggésben, 1 határozat pedig általános adóigazolás tárgyú volt

1.6.2. Ami pedig a konkrét megállapításokat illeti :

1.6.2.1.a.) A döntést hozó hatóság a 42 építményadó tárgyú határozatából 38-ban, a 32 fizetési könnyítés tárgyú határozatából 9-ben, és valamennyi az adóelőleg mérséklése tárgyában hozott határozatának a rendelkező részében rögzítette: „Az eljárás során felmerült eljárási költséget az önkormányzat viseli.” (Az Air. 73. § (1) bekezdése szerint, a döntés tartalmaként a rendelkező rész tartalmazza a felmerült eljárási költséget.)

Azonban az eljárás során semmilyen eljárási költség nem keletkezett. Ebből következően, ha nem merült fel eljárási költség, akkor nincs amit az önkormányzatnak viselni kellene.

Tehát, az a helyzet állt elő, hogy bár - helyesen rögzítve - az egyes ügyekben eljárási költség nem merült fel, vagy nem keletkezett (a határozatok rendelkező részének csak ezt kellene tartalmaznia), a határozatok rendelkező részében mégis - ezzel ellentétesen – a fel sem merült eljárási költség viseléséről döntött(!) az adóhatóság.

1.6.2.1.b.) Hasonló problémával szembesültünk az adó- és értékbizonyítványok vizsgálatakor. Ezeknél a határozatoknál, a rendelkező részben, annak megállapítása helyett, hogy eljárási költség nem keletkezett, vagy nem merült fel, az adóhatóság azt rögzítette – az illetéktörvényre hivatkozással, ill. annak konkrét jogszabályi helyére utalással –, hogy az eljárás illetékmentes. Ez azonban az indokolásnak kell, hogy a részét képezze, mert oda tartozó. (Megjegyezzük, hogy a jogszabályi helyre utalás sem szakszerű, mert nem a speciális, az illetéktörvény mellékletében található jogszabályi helyet jelölte meg az adóhatóság, hanem az általános, az illetékfizetésről, vagy nemfizetésről szóló jogszabályi helyet tüntette fel.)

1.6.2.2. Maradva az adóhatóság által kiállított adó- és értékbizonyítványoknál. Ezen határozatok indokolásának tartalmával összefüggésben meg az alábbiakra hívom fel a figyelmet:

Először is megállapítjuk, hogy a jó indokolás a tényállás megállapításával és az annak alapjául elfogadott bizonyítékok ismertetésével kezdődik. A tényállás akkor jó, ha tartalmazza azokat a releváns megállapításokat, amelyek összevethetőek az alkalmazandó jogszabályokkal és akkor lesz az indokolás meggyőző, ha olyan bizonyítékokat jelöl meg, amik még hangsúlyosabbá teszik ezeket a releváns megállapításokat. Fontos követelmény a bírósági gyakorlat szerint, hogy a tisztességes eljárás elemét képező „fegyveregyenlőség elve” a bizonyítékok beszerzése körében a közigazgatási eljárásban nemcsak az ügyfelekre, hanem a hatóságra is vonatkozik (EBH2015. K.33.)

Az említett bírósági döntés szerint a hatóság döntését olyan bizonyítékokra alapíthatja, amelyeknek kétséget kizáróan felismerhetőnek, beazonosíthatóknak kell lenniük, nemcsak arra vonatkozóan, hogy milyen fajtájúak, tárgyúak és tulajdonságúak a bizonyítékok, hanem abban a körben is, hogy milyen eljárás alapján kerültek a hatósághoz, azokat ki, mikor, hol és hogyan szerezte be. A bizonyítékok hatóság általi beszerzésének módja, ideje, helye a közigazgatási ügy irataiból megállapítható kell, hogy legyen (említett bírósági döntés indokolásának [17] bekezdése).

A hivatkozott döntés indokolásának [18] bekezdése szerint, az Alaptörvény XXIV. cikkének (1) bekezdése rögzíti: mindenkinek joga van ahhoz, hogy ügyeit a hatóságok tisztességes módon intézzék. Ilyen módon a hatóságok kötelesek döntéseiket indokolni. Magyarországon tehát az Alaptörvény írja elő a közigazgatási eljárásokra is a fair eljárás követelményét. Továbbá a döntés indokolásának [19] bekezdése szerint, ahogyan az adóhatóság előtt az adózók alakilag és tartalmában hiteles, ellenőrizhető bizonyítékokkal igazolhatják állításaikat, úgy ez hatóság számára is követelmény, azaz a tisztességes eljárás elemét képező „fegyveregyenlőség elve” a bizonyítékok beszerzése körében a közigazgatási eljárásban a hatóságra és az ügyfélre is vonatkozik.

Mindezt előre bocsátva rámutatunk arra, hogy az elsőfokú adóhatóság ezen határozatainak indokolásába standard módon beépítette azt, hogy az adó- és értékbizonyítványban szereplő értékek megállapításakor figyelemmel volt az adóhatóság a helyben szokásos piaci értékekre, továbbá a NAV által az összehasonlító adatbázisából az ingatlannal kapcsolatban szolgáltatott információkra.

Ezek az információk, tények, adatok, azonban azok nem lettek beépítve a tényállásba, egész egyszerűen hiányoztak a tényállásból.

Hivatkozunk e körben még a közigazgatási perrendtartásról szóló 2017. évi I. törvény 85. § (5) bekezdésére, amely szerint a közigazgatási döntésnek tartalmaznia kell a mérlegelés szempontjait és a mérlegelés szempontjainak, ill. azok okszerűségének a közigazgatási határozatból megállapíthatónak kell lennie.

Tehát nem elég pusztán – általánosan - a helyben szokásos piaci értékekre, valamint arra hivatkozni a határozat indokolásában, hogy az tartalmazza a NAV által az összehasonlító adatbázisából az ingatlannal kapcsolatban szolgáltatott információkat, ha azokat konkrétan, határozottan, beazonosíthatóan nem tartalmazza a határozat indokolása és így mérlegelésükre sem kerül sor.

1.6.2.3. Végül essék szó a helyi iparüzési adóelőleg mérséklésével kapcsolatos határozatok indokolásának tartalmáról, amelyekkel kapcsolatos felvetéseink hasonló természetűek mint az előző pontban írtak.

Az iparüzési adóelőleg-fizetési kötelezettség esetén az adózóknak adott év március 16-ig kell befizetniük az éves adókötelezettségük első felét. Tekintve, hogy az adóelőleg még az előző időszak eredményei alapján került meghatározásra, ezért a vizsgált években előrelátható lehet az is, hogy a vállalkozás eredménye elmarad a korábbi évek eredményétől és ezért szükségessé válhat az adóelőleg mérséklésére gondolnia a vállalkozónak. Ezáltal az adózó a fizetendő előleg éves összegét csökkentheti és az aktuális gazdasági helyzetéhez igazodva újra tervezheti a fizetendő adóját. Mindez lehetőséget nyújthat a vállalkozás esedékes költségeinek mérséklésére.

Ehhez képest az adózónak a kérelmében be kell mutatnia, hogy a rendelkezésekre álló információ és becslés alapján várhatóan hogyan alakulnak az üzleti évben gazdasági tevékenységének azon adatai, amelyet az adó számítása során figyelembe kell venni, másrészt pedig számszakilag is alá kell tudnia támasztani a kérelemben foglaltakat.

Ekként a bázisév adatai alapján megállapított adóelőleget az adóév tényleges helyzetéhez lehet igazítani. Ezt azt jelenti, hogy az adózó kérheti az adóhatóságtól az előleg módosítását, ha számításai szerint a tárgyévi várható adója nem éri el a fizetendő adóelőleg éves összegét.

Az ellenőrzéssel érintett határozatokból nem tűnik ki, az hogy az adóhatóság, az adózónak, az adóelőleg módosításának az indokoltságát alátámasztó számításait megvizsgálta-e és az annak elbírálásához megfelelő információ rendelkezésre állt-e. Az adóhatóság ennek ellenére, a kérelemben meghatározott iparüzési adóelőleg összegére módosította az adózó iparüzési adóelőleg-fizetési kötelezettségét.

2. Mindezek ellenére a döntésekkel és azok indokolásával összefüggésben megállapítható, hogy azok joghatás kiváltására alkalmasak voltak, velük szemben érdemi (anyagi, illetve lényeges alaki jogi jellegű) jogsértés nem volt tapasztalható.

Szombathely, elektronikus időbélyeg szerint

Elektronikusan kiadmányozta:

dr. Horváth Ervin
hatósági szakügyintéző

Jóváhagyta:

dr. Bozzay Ágnes
főosztályvezető

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített.
Dátum: 2023.10.18 12:34:41
Vas Vármegyei Kormányhivatal
Kiadmányozta: dr. Horváth Ervin

A dokumentum elektronikus aláírással hitelesített.
Dátum: 2023.10.18 12:38:58
Vas Vármegyei Kormányhivatal
Szakmailag ellenjegyzem: dr. Bozzay Ágnes